

Oversigt over Plantesygdomme.

249. — Juli 1941.

Der er for Juli Maaned indkommet Beretninger fra 77 Medarbejdere; endvidere er der besvaret 693 Forespørgsler.

Juli Maaned blev karakteristisk ved en usædvanlig stærk Varme samt Mangel paa Nedbør i Størstedelen af Maaneden. Først omkring d. 23. begyndte Regnen at falde, men selvom de fleste Egne af Landet derved fik normal Nedbør, faldt denne for sent til at blive udnyttet af Korn og Græs, og Roer og Kartofler blev standset i Vækst.

Lufttemperaturen laa ved Maanedens Begyndelse omkring Normalen paa 15—16°, men steg derefter meget stærkt, saaledes at Middelttemperaturen fra d. 5.—19. laa 4—5° over Normalen, og ved næsten alle Stationer maalttes i dette Tidsrum Maximumtemperaturer paa 30—34°. Derefter faldt Temperaturen omtrent til Normalen, men laa dog i Maanedens sidste Dage 2—3° over denne.

Nedbøren faldt fortrinsvis i Ugen 19.—26. og Dagene derefter, omend der før denne Tid hist og her faldt en Del Nedbør. Nedbørsmængderne blev meget store, og der maalttes i ovennævnte Uge 30—50 mm, saaledes at Maaneden sluttede med Mængder, der i alle Landsdele laa over Normalen, flere Steder endog betydeligt over Normalen, paa nær Vendsyssel og Bornholm. Iøvrigt faldt Nedbøren for de forskellige Landsdele som følger i mm mod Normalen i (): Vendsyssel 56 (63), Vestjylland 66 (59), Midtjylland 85 (65), Østjylland 64 (63), Sydjylland 78 (63), Sønderjylland 79 (71), Fyn 70 (60), Midt- og Vestsjælland 88 (60), Nordøstsjælland 79 (66), Sydøstsjælland og Møn 68 (65), Lolland og Falster 86 (66) og Bornholm 26 (57).

KORN.

Tørke var Aarsag til meget stærk Svækkelse af Kornets Vækst overalt i Landet. I mange Tilfælde var Tørkens Virkning saa stærk, at den fuldstændigt dækkede over egentlige Sygdomsaarsager. Da Regnen kom, var Kornet meget nær Modenhed.

Goldfodsyge fremkaldt af Hvededræbersvamp (*Ophiobolus graminis*) omtales i 22 Beretninger som betydningsløs hos Vintersæd, »med mindre en Del af det, man giver Tørken Skyld for, tildels er foraarsaget af Fodsyge« (O. Ruby, Kolding); »mit Indtryk er, at i de fleste af de Tilfælde, hvor man har Fænomener, som paa Afstand ligner Fodsyge, drejer det sig om direkte Tørkevirkning; men det er ikke altid saa let at afgøre med Sikkerhed« (P. Grøntved, Næstved).

I Vaarsæd synes ligeledes hyppigst at være iagttaget svage Angreb, dog er der enkelte Undtagelser ved uheldige Forfrugter: »ret alvorlige Angreb i næsten alle Bygmarker efter Byg« (Jørgen Larsen-Ledet, Grenaa), og »kun iagttaget et ondartet Angreb i Byg, hvor Forfrugten var Blandsæd« (Henry Frederiksen, Frederikshavn).

Knækkefodsyge, som skyldes Øjepletsvamp (*Cercospora herpotrichoides*), synes kun at være meget lidt udbredt og med meget svage Angreb baade i Vinter- og Vaarsæd. I et Par Beretninger fremhæves, at Knækkefodsyge ikke maa forveksles med Angreb af Skadedyr: »det er ret almindeligt at finde Fodsyge sammen med Angreb af Halmhvepselarver« (J. Hansen, Grindsted), og »men jeg tror, at Fodsyge ofte forveksles med Angreb af Hvepselarver og Hessefluelarver« (Henry Frederiksen, Frederikshavn).

Fodsyge, foraarsaget af *Fusarium* sp., synes igen i Aar at have været yderst almindelig i Havre, hvor den omtales i 18 Beretninger, og der er modtaget 8 Forespørgsler. Men Angrebene er yderst svage, og viser ved Optælling ca. 1 % syge Planter, selvom disse jævnt fordelt over Marken undertiden kan give Indtryk af et stærkt Angreb. Angrebets Udseende er som i Fjor, idet Planten nødmodner, Toppen bliver hvid, paa de nederste Bladskeder ses Svampens røde Puder, og den dræbte Plante vælter.

Hos Rug er enkelte Steder konstateret lignende Angreb af *Fusarium* (Alb. Frederiksen, Herlev).

Aksfusariose (*Fusarium* sp.) er fundet i 2 indsendte Hvedeprover, hvor ca. Halvdelen af Akset var ødelagt; det anføres dog, at Angrebet ikke var særligt ondartet i Marken (H. Christiansen, Jerslev).

Stinkbrand (*Tilletia caries*) omtales i et Par Beretninger fra Marker, hvortil Udsæden ikke har været afsvampet. I det ene Tilfælde har der i flere Aar ikke været udført Afsvampning af Saahveden, og her fandtes ca. 50 % ødelagte Planter (J. Chr. Andersen-Lyngvad, Aalborg).

Sortrust (*Puccinia graminis*) synes at have en meget lille Udbredelse paa Korn, idet der kun foreligger Beretning fra Stevns om enkelte svage Angreb i Hvede (K. Iversen, Klippinge). Derimod er dens Skaalrustform fundet paa 3 Buske af *Berberis vulgaris* i forholdsvis ny Haveanlæg i Roskildeegnen (M. Greve).

Kronrust (*Puccinia lolii*) er kun iagttaget med stærke Angreb paa Havre et Par Steder (H. E. Jensen, Hillerød; J. Chr. Andersen-Lyngvad, Aalborg).

Gulrust (*Puccinia glumarum*) er konstateret med ulige stærkt Angreb paa forskellige Hvedesorter (Asger Larsen, Aarslev).

Byggets Stribesygge (*Helminthosporium gramineum*) er som sæd-

vanlig hyppig, hvor Saasæden ikke er afsvampet, og dér er Angreb paa 5—10 % syge Planter ikke ualmindelige (H. Mose Hansen, Odense; Ejvind Staunskjær, Kolind; A. P. Aidt, Viborg).

BÆLGPLANTER.

Bormangel hos Lucerne er konstateret paa indsendte Planter (A. L. Nielsen, Ringe).

Frostskade i Maj Maaned formodes at være Aarsag til dræbte, sorte Blomsterknopper hos Rødkløver.

BEDER.

Gule Blade synes ikke at være almindelige, og hvor de er fundet, er de ikke blevet hyppigere efter Regnen, hvorfor det formodes, at Tørken har været Hovedaarsagen.

Virus-Gulsot har enkelte Steder foraarsaget gule, stive Blade, der er iagttaget i Maanedens første Halvdel i udplantede Frøroer ved Utterslev paa Fyn, samt i Sydsjælland (P. Grøntved, Næstved).

Lynskade i Pletter er set ved Lemvig, Holbæk og i Sydsjælland, hvor Roerne havde de typisk ringformede, sorte Partier i Roden.

KORSBLOMSTREDE.

Kaalbrok (*Plasmodiophora brassicae*) er omtalt i 8 Beretninger, og dens Angreb synes at være ret varierende i Styrke. Svage Angreb er almindelige, men ogsaa stærke og ondartede Angreb forekommer f. Eks. i Kaalroer efter ompløjet, fleraarigt Græs, hvor der i en Aarrække ikke har været anvendt Staldgødning, men derimod Ajle flere Gange aarligt (Jørgen Larsen-Ledet, Grenaa); et ondartet Angreb er iagttaget i Wilhelmshurger, hvor der senest har været Kaalroer i 1935 (Math. Nissen, Graasten).

KARTOFLER.

Kartoffelskimmel (*Phytophthora infestans*). De første Meddelelser om Angreb paa tidlige Kartoffelsorter modtoges i Maanedens sidste Uge, men Angrebene var svage, og Skimmelen syntes at brede sig langsomt. Der forelaa ved Maanedens Udgang endnu ikke Meddelelse om Angreb paa King Edward. Første Varsel om Sprøjtning og Pudring udsendes d. 25. Juli.

Kartoffel-Bladpletsyge (*Alternaria solani*). I Maanedens sidste Trediedel er iagttaget Angreb ved Tylstrup, Tystofte og Lyngby. I Nordsjælland er stærke og ondartede Angreb almindelige i mange Marker, og det skønnes, at Angrebet ofte er saa stærkt, at Toppen vil være ødelagt i Løbet af 8 à 10 Dage (H. E. Jensen, Hillerød).

Kartoffel-Rodfiltsvamp (*Rhizoctonia solani*). I en Have i Taarning v. Skanderborg, hvor der aarligt dyrkes $\frac{2}{3}$ af Arealet med Kartoffler, var der et saa kraftigt Angreb, at en Del Planter nu var ved at visne (Niels Gram, Aabyhøj).

Kartofflens Bladrulle- og Mosaiksyge. Begge Sygdomme optræder ogsaa i Aar almindeligt overalt i Landet, selvom Angrebene som

sædvanlig synes at være stærkest paa Øerne. Af de udsendte Skemaer vedrørende Optælling af syge Planter i Marken har vi modtaget 21, men vi haaber at modtage adskilligt flere, thi Kartofflerne er tilbage i Udvikling, og Skimmelen har ikke bredt sig stærkt, saaledes at der endnu er Muligheder for at finde disse Sygdommes karakteristiske Kendetegn.

HANS R. HANSEN.

SYGDOMME PAA HAVEBRUGSAFGRØDER.

Besvarelse af 24 af de udsendte Skemaer angaaende Sygdomme paa Havebrugsplanter har givet nedenstaaende Resultat:

Sygdomme paa Havebrugsplanter	Intet Angreb	Angreb i k k e almindelige		Angreb almindelige	
		svage	stærke	svage	stærke
Frugtfald paa Æble	0	1	5	9	13
Frugtfald paa Pære	6	5	1	5	0
Frugtfald paa Blomme	3	4	1	8	1
Frugtfald paa Kirsebær	8	1	2	4	2
Gule Blade-Bladfald paa Æble	2	8	5	7	1
Æbleskurv	2	8	3	9	0
Pæreskurv	3	3	3	6	0

Frugtfald paa Æble. Indberetningerne om Frugtfald paa Æble fra de fleste Lokaliteter Landet over melder om stærkt Frugtfald; fra Nørrejylland skrives bl. a.: »Maaneden har givet katastrofalt Frugtfald, det har været særlig galt med Pederstrup« (Arne Pallesen). Denne Sort er det overalt gaaet mest ud over. I Jylland er det ikke blot paa de magre Jorder, at Frugtfaldet er stort, men ogsaa paa de gode Jorder (O. H. Mynster, Langa). Frugtfaldet varierer dog noget efter de forskellige Lokaliteter; ved Aarhus blev Frugtfaldet, naar Pederstrup undtages, ikke saa stort som ventet (Niels Gram). Paa Esbjerg-Varde-Egnen begyndte det alvorlige Frugtfald først efter, at Regnen omkring 18.—20. Juli satte ind. Fra den ene Lokalitet meldes om »stærke Tilfælde paa Keswick Codlin under forskellige Forhold, ellers svingende paa forskellige Lokaliteter« (M. Sørensen).

Ogsaa paa Fyn er det gaaet værst ud over Pederstrup; der skrives bl. a.: »Der har været stærkt Frugtfald — først og fremmest paa Pederstrup, der nu trods rig Blomstring og Sætning kun staar med en forholdsvis lille Høst. Cox' Orange, Beauty of Kent (Springrove) og enkelte Træer af andre Sorter, der har sat stærkt, har ogsaa kastet en Del, men ikke flere, end at der er en god Høst tilbage. Taget i Gennemsnit for alle Sorter har Æbletræerne dog ikke, naar Pederstrup undtages, afkastet flere Frugter, end der har været godt« (Hans Larsen, Svendborg Amt). Fra Fyns Stift indberettes ogsaa om stærkt Frugtfald paa Elmelund (R. Hansen, N. Dullum). Fra Odense Amt lyder det særlig galt: »Der er ikke i Mands Minde set saa stærkt Frugtfald — det er forholdsvis gaaet

værst ud over Pederstrup« (P. Wad). Paa Kalundborgegnen er det overalt meget slemt (N. F. J. Larsen). En Indberetter skriver, at Grunden til det store Frugtfald maa skyldes Træernes fysiske Tilstand efter de to sidste haarde Vintre og saa den usædvanlig tørre Sommer, samt stort Angreb af Viklere (N. Flensted-Andersen, Fuglebjerg). Paa andre Lokalteter menes Blomsterne i mange Tilfælde at være mangelfuldt udviklede; desuden har den tørre Blæst i Blomstringstiden bevirket daarlig Befrugtning. Hvor Frugtmængden var bedømt til 8—9, maa man nu gaa helt ned til Karakter 3—4 (Asger Klougart).

Frugtfald paa Pære. Den ringe Blomstring og Frugtsætning paa Pære har tilnærmelsesvis ikke givet saa megen Afkastning som hos Æblerne (Arne Pallesen, Nørrejylland). I Jylland svinger det dog noget efter Lokalteterne; fra Skiveegnen angives Frugtfaldet saaledes at have været stærkt, selv om der kun var faa Pærer ansat (J. C. Myrhøj). Ved Langaa har Tørken, som her var af særlig lang Varighed, foraarsaget, at de $\frac{2}{3}$ af Frugterne faldt af (O. H. Mynster). En anden Indberetter har ikke bemærket noget Frugtfald, hverken hvor der var faa eller mange Frugter ansat (N. Gram, Aabyhøj).

Paa Sydfyn har der praktisk talt ikke fundet noget Frugtfald Sted. Hertil bemærkes dog, at Pæerne ikke blomstrede særlig rigt, saaledes at de, trods god Ansætning af Frugt, ikke blev overfyldt. Mange Steder staa Træerne dog med en jævn god Høst (Hans Larsen, Svendborg Amt). Det samme meldes af en anden Indberetter fra samme Landsdel (Chr. Greve). For de øvrige Indberettere Landet over gælder, at Frugtfaldet kun har været ubetydeligt paa Grund af den ringe Sætning (A. Klougart, N. Dullum, E. Christiansen, M. Sørensen).

Frugtfald paa Blomme. Frugtfaldet paa Blomme har været noget svingende. Udtynding er nødvendig, skrives der fra Skive-Eggen (J. C. Myrhøj), hvorimod Frugtfaldet andre Steder betegnes som almindeligt og stærkt (O. H. Mynster, Langaa); det samme gælder for sydligere Lokalteter i Jylland (C. A. Nørholm, Horsens; M. Sørensen, Esbjerg).

Paa Sydfyn har selv Træer, som er overlæst med Frugt, ikke kastet noget af Betydning (Hans Larsen). En Indberetter fra Fyn mener, at Blommetræernes Plads i Plantagerne paa de lave Steder sikkert har gjort meget til, at Tørken og Varmen ikke har betydet saa meget (H. Møller). Paa Slagelse-Skelskør-Eggen har Blommerne været jævnt ansat, men der har ikke været særlig stærkt Frugtfald (A. Sauer). I Københavns Omegn er der faldet en Del, enkelte Steder endda særlig meget (A. Rasmussen). Nogle Steder har Faldet været passende (Troelsen, Skelskør).

Frugtfald paa Kirsebær. Fra Jylland indberettes, at Kirsebærrene, især de sure, er ualmindelig godt frugtsatte i Aar, og at de nu efter Regnen vokser godt til (N. Gram, Aabyhøj). Paa en anden Lokaltet betegnes Høsten som »over Middel«, selvom Bærrene er smaa (O. H. Mynster, Langaa). Paa Horsenseggen har der været Frugtfald, selvom det vel knap har været saa slemt som for de andre Frugtræarters Vedkommende (C. A. Nørholm). Paa Sydfyn meldes om Frugtfald baade for de sure og de søde Kirsebær. Sidst i Juni kastede Sødkiisebærrene en Del Frugter, som ved nærmere Undersøgelse viste sig at være uden Kærne.

De sure har intet kastet (Hans Larsen, Svendborg Amt). En anden Indberetter melder: »Baade Moreller og maaske især Surkirsebær har kastet mange af deres Frugter« (Chr. Greve). Ellers er det her Sødkiirsebærrene, der har kastet flest. Paa Blangstedgaard har der intet Fald været trods ret rig Bestand (N. Dullum).

I Maribo Amt er det kun Surkirsebærrene, der bærer. Frugtfald er almindeligt her (Georg Jensen, Saksøbing). Paa Sjælland har enkelte Træer kastet store Mængder (A. Klougart). I Københavns Omegn har Frugtfaldet flere Steder været stærkt (A. Rasmussen). Nogle af disse Tilfælde skyldes ubefrugtede Bær.

Gule Blade og Bladfald synes ikke at være saa almindelige Fænomener, som man skulde have ventet i den tørre, varme Sommer. Fra Fakse skrives: »Skønt vi har brugt Svovlkalk og Svovlpudder i større Udstrækning, end det før har været Tilfældet, er Bladfaldet forbavsende lille. Maaske har Bladene været mindre beskadigede af Skadedyr, end de plejer at være. Mange Steder har ikke engang Ildrød Pigeon tabt Bladene« (Ph. Helt). Fra Maribo Amt meddeles, at der hidtil ingen Skade er set; alle Træer har usædvanlig gode Blade (Georg Jensen). Ved Skive og Esbjerg har Træerne holdt Bladene godt, trods Tørken (J. C. Myrhøj, E. Christiansen). Ved Hornum og Kalundborg har der været betydeligt Bladfald paa Cox' Orange (Hans Christensen, N. F. J. Larsen). Nærmere Oplysninger om de anvendte Sprøjtemidler foreligger desværre ikke i disse Tilfælde. I en Plantage ved Rødning har Allington Pippin kastet usædvanlig mange Blade efter Sprøjtning med 2 Liter Svovlkalk + 500 g Blyarsenat + 200 g 80 % Nikotin til 100 Liter Vand. Cox' Orange i samme Plantage havde næsten ikke Bladfald. Træerne har sandsynligvis haft det for tørt (Arne Pallesen). Paa Fyn har der været mange gule Blade og nogle Steder stærkt Bladfald, især paa Cox' Orange, men ogsaa paa Laxtons superb, Pederstrup, Belle de Boskoop og Nonnetit Bastard efter Sprøjtningen ved Afblostring med 2 % Svovlkalk (R. Hansen, H. Møller). Fra Svendborg Amt meddeles endvidere, at der lige før Regnen kom, meget almindeligt saas Gulfarvning af de ældste Blade af Graasten og Cox' Orange, men at det ophørte med Regnen. Paa Ompodninger tørrede Bladene saa stærkt ud, at kun Midterpartiet af Bladet holdt sig grønt (Hans Larsen). Ved Fuglebjerg er Venus omtrent ene om Bladfald. Før og efter Blomstringen er sprøjtet med 1 % Svovlkalk V.H., i den sidste Sprøjtning var der ogsaa Blyarsenat (N. Flensted-Andersen). Fra flere Lokalteter tilskrives gule Blade og Bladfald Tørken, og denne har nok i alle Tilfælde været medvirkende, selvom Sprøjtningen tilskrives Hovedskylden.

Klorose. Sprøjtning med Jern-Manganopløsning har mange Steder vist en forbløffende Virkning paa Æbletræer. Der er udviklet store, grønne Blade paa Træer, der har staaet med gullige Blade og halvvisst Løv i mange Aar (H. Møller).

Æbleskurv (*Venturia inaequalis*) er fundet mange Steder og særlig paa Graasten, men gennemgaaende har den hidtil været godartet, men breder sig nu efter Regnen, saa den kan nok naa at blive alvorlig. Fra Hindsholm skrives, at Skurven er stærk paa svage Træer i ringe Vækst

eller paa Træer paa Grundstamme E. M. Nr. IX. Det kniber at holde disse Træer skurvfri, fordi de daarligt taaler Sprøjtning (H. Møller). I en ellers velholdt Plantage var der stærkt Angreb paa Graasten, som var foraarssprøjtet med Foraarskarbolineum + Bordeauxvædske, men iøvrigt ikke sprøjtet før Blomstringen; efter denne var der sprøjtet efter den almindelige Sprøjteplan (Hans Larsen).

Pæreskurv (*Venturia pirina*) er adskillige Steder endnu kun svag, det er især dog paa Frugterne, at Svampen findes. Fra Fyn skrives dog, at der er nogle stærke Angreb, og fra Jylland berettes, at Manglen paa Blaasten sætter sit Præg paa Pæretræerne (Chr. Greve, Hans Larsen, Arne Pallesen).

Graa Monilia (*Monilia laxa f. mali*) har været ret almindelig paa Keswick Codlin og Bismarck i Jylland (Niels Gram, E. Christiansen) og i Vestsjælland paa Høve Reinet og Bismarck (Agnes Værløse).

Gul Monilia (*Monilia fructigena*) har i den sidste, fugtige Tid ødelagt en Del Sødkiisebær og Mirabeller. Den har ogsaa begyndt at vise sig paa Filippa (Niels Gram, Aabyhøj).

Solskoldning af Stikkelsbær, hvorved disse er blevet blege, bløde og falder af, har vist sig adskillige Steder, men som Helhed synes Skaden ikke at være særlig alvorlig.

Ribbesvind. Fra Jylland skrives, at det er almindeligt med degenererede Solbærbuske, ofte i Forbindelse med Solbærmider (Niels Gram).

Hindbær-Stængelsyge (*Didymella applanata*). Adskillige Steder er der visnet en Del Hindbærskud. Det er vanskeligt at afgøre, hvor megen Andel Hindbær-Stængelsygen, Frosten og Tørken hver for sig har heri.

Selleri-Bladpletsyge (*Septoria api*) er stærk i en Landsby paa Mols, hvor den er spredt med Planterne fra et Gartneri i Byen. Gartneriets egne udplantede Sellerier var ogsaa stærkt angrebne (Niels Gram).

Bukkeøje (*Phytophthora sp.*) paa Tomat har været ondartet i kolde Huse. Knapheden paa Halm til Jorddækning har sikkert været medvirkende hertil (A. Klougart).

Rosenmeldug (*Sphaerotheca pannosa*) er ret almindelig. Fra Mariibo Amt skrives, at i den tørre, stærke Varme har Meldug været slem ved mange Klatreroser. Dr. van Fleet er som sædvanlig fri (Georg Jensen).

ANNA WEBER.

SKADEDYR PAA LAND- OG HAVEBRUGSAFGRØDER.

Havreaal (*Heterodera Schachtii*). Selvom Angreb er almindelige og ofte stærke, synes Tilstanden ikke at være særlig alvorlig i Sammenligning med tidligere Aar, og det fremhæves ofte, at den kraftige Agitation allerede har haft en god Virkning, selvom der endnu mange Steder udvises Letsindighed med Blandsædsdyrkningen.

Kartoffelaal (*Heterodera Schachtii*) er fundet ved Frederikshavn (N. P. Jensen).

Ørentviste (*Forficula auricularia*). Paa Aarhuseggen var i to Kaalroemark 2—3 Rækker langs den ene Side gnavet af Ørentviste, der fandtes i stort Tal under Knolde ved Kanten af Marken (A. Diederich).

Græshopper (*Stenobothrus bicolor* o. a.). Disse Insekter har været uhyre talrige i Aar. En Del Steder bl. a. paa Samsø bemærkedes det, at de første Rækker i Marker med Kaalroer, Turnips, Bedør eller Gulerødder, var stærkt gnavet, og der kunde ikke være Tvivl om, at det var Græshopper, der fra Græsset paa Grøftekanter, Skraaninger o. lign. var trængt ind i Marken, hvor de havde forgrebet sig paa Planternes Blade. Særlig Turnips kunde være helt afribbet. Angrebet har fundet Sted i den tørre Periode. Fra Grindsted, hvor Dyrene ogsaa fandtes i »utrolige Mængder«, indsendtes Havreplanter, der var stærkt gnavet. Det er sikkert Mangelen paa frisk Græs, der har bevirket, at Græshopperne forgreb sig paa Havren (J. Hansen). Ogsaa paa Studsgaard har man bemærket, at Græshopperne i stort Tal søgte ind i en Havremark, der grænsede ind til en Græsmark, der havde lidt under Tørken (C. Esbensen).

Tæger (*Calocoris bipunctatus*). Denne Art, der gjorde saa megen Skade sidste Aar, optræder mere godartet i Aar. Der er dog indløbet nogle Beretninger om Angreb bl. a. fra Lolland-Falster, hvor mange Sukkerroemarker staar med gule Bladspidser og bukled Blade (H. P. Borlund).

Kaaltægen (*Strachia oleracea*). 23 af de 33 indkomne Beretninger melder om ondartede Angreb, særlig i Jylland. Fra Holstedegnen skrives, at dette Skadedyr har bredt sig i en foruroligende Grad i de senere Aar (J. Dons Christensen). Fra Grindsted: »Findes paa næsten hver Ejendom Syd og Øst for Grindsted« (J. Hansen). Man har prøvet at sprøjte baade med Lysol (4 %) og Nikotin. Virkningen af disse Midler bedømmes forskelligt, men omtales sjældent rosende. Lysol kan skade Planterne alvorligt. De fuldt udviklede Tæger taaler begge Midler, medens man kan opnaa nogen Virkning mod de unge Larver.

Gulerodskrusesyge (*Trioza viridula*) optræder kraftigt en Del Steder i Jylland. Den er saaledes udbredt i Haver og Marker paa Aarhus-egnen (N. Gram).

Kaallus (*Brevicoryne brassicae*). I intet Tilfælde er der observeret Angreb af Betydning, medens svage Angreb træffes hist og her.

Bedelus (*Aphis fabae*). Disse Skadedyr har optraadt ualmindelig godartet i Aar, og kun undtagelsesvis har man fundet Anledning til at sprøjte med Nikotin. Afknibning har i Almindelighed været fuldtud tilstrækkelig.

Bladlus (*Aphididae*). Angreb paa Æble er almindelige, men kun sjældent egentlig ondartede. Fra Blangstedgaard skrives: »I Maanedens Løb har der været spredte Angreb, som er holdt under Kontrol ved pletvis og skudvis Sprøjtning med Nikotin. Kontrollen har været let, og Lusene, som nu findes, er befængt med Svampe og helt uden Betydning« (N. Dullum). Fra Vejrø Plantage: »Ihærdig Dypning af Skud paa unge Træer og Sprøjtning holder Angrebet nede, som navnlig paa meget unge Træer kan blive skæbnesvangert«. Fra Nørrejylland: »Vintersprøjtede Træer har saa godt som ikke Angreb af Bladlus« (A. Pallesen). Om Angreb paa Blomme af *Hyalopterus pruni* skrives fra Skive: »Blommens Bladlus gør sig mærkværdig lidt bemærket i Aar« (J. C. Myrhøj), og Lusene synes her som paa Kirsebær (*Myzus cerasi*), at optræde godartet. selvom der kan være lokale Undtagelser.

Blodlus (*Schizoneura lanigera*). Der er set en Del svage og meget faa stærke Angreb. Nogle Steder, bl. a. paa Blangstedgaard, har Lusene endnu ikke vist sig. Fra Københavns Omegn skrives: »Enkelte Angreb saavel svage som stærke er set, men de er ikke nær saa udbredte som for faa Aar siden. Dels er der gjort meget for at bekæmpe dem, dels har de to sidste Vintre vel ogsaa en Part i Æren« (L. Nielsen). Fra Hindsholm: »I tidligere angrebne Plantager ses ved Maanedens Slutning en ret stærk Formering« (H. Møller), og i en Have i Aabyhøj, hvor man mente, at Lusene var døde, er de ved at blomstre op (N. Gram).

Den matsorte Aadselbille (*Blitophaga opaca*). Larverne gjorde Skade længere end sædvanlig. Det er noget af en Rekord, naar de enkelte Steder gjorde sig bemærket saa sent som d. 10. Juli (M. Nissen). Billerne af følgende Generation saas ofte i stort Tal, uden at der foreligger noget om Skadegørelse. Ved Saxkøbing indeholdt Kroen paa en Hættemaage, der blev skudt i en Roemark, 133 Aadselbiller (H. H. Holme Hansen).

Oldenborrelarver (*Melolontha sp.*). Svage Angreb er konstateret hist og her, men Skaden er ubetydelig. Fra Grenaa skrives dog om et stærkt Angreb i Runkelroer efter en over 20-aarig Græsmark op til ældre Løvskov. Roerne var fuldstændig borte i en stor Plet, og der kunde findes 3—7 Larver ved hver Plante. Disse Larver var i deres 2. Aar. Et ond-artet Angreb fandtes i Jordbær ved Boslunde og i Kolonihaver ved København er set nogle ret stærke Angreb (L. Nielsen). Endvidere indsendtes Larver, der havde gjort Skade paa Kartofler i en Forevisningsmark (J. Larsen-Ledet), men en nærmere Undersøgelse viste, at det var Larver af Sct. Hans Oldenborren (*Rhizotrogus solstitialis*). Denne Art sværmede stærkt en Del Steder i Begyndelsen af Juli.

Den 24-plettede Mariehøne (*Subcoccinella 24-punctata*). Fra Kolding skrives: »Sammen med Skjoldbillerne har der været temmelig mange Mariehønelarver, der ligesom Skjoldbillelarverne synes at sætte mest Pris paa Hvidmelet Gaasefod, men ogsaa i stor Udstrækning har angrebet Bederoerne, hvor de gnaver »Riller« paa Bladenes Underside (O. Ruby). Ved Hornum har disse Skadedyr gnavet en Del paa Lucerne — især langs Læbælter, saa der er kommet et hvidligt-graaligt Skær over Marken (F. Rasmussen).

Smælderlarver (*Agriotes sp.*). Paa Tystofte angreb Larverne Smaamajs i Sortsforsøget (J. Wested). Fra Jylland skrives om et stærkt Angreb i Runkelroer (A. P. Aidt). Ved Kolind-Sund, hvor Larverne i 1940 helt aad en Bygafgrøde i Grøn jord, er det i Aar gaaet ud over Gul Sennep saaret efter Bygget. Endvidere blev Kaalroer efter Grøn jords-havne raseret, og nyudlagt Lucerne (uden Dæksæd) stærkt medtaget i Pletter (J. Larsen-Ledet). I en Mark ved Brande, hvor der i 1940 var Havre efter 10-aarigt Græsleje, angreb Larverne nu Kartoffelplanter (P. Trosborg). Ved Frøslev-Padborg var der paa Tørvejord ondartet Angreb i Havre efter gammelt Græs (K. Hasle Nielsen).

Jordlopper (*Phyllotreta spp.*). Mod Sædvane anrettede Lopperne endnu i sidste Del af Juli Skade paa store Kaalroer og Kaal. Det drejede sig særlig om Den store, gulstribede Jordloppe. Paa Roskildeegnen gik det ud over sent saaede Kaalroer, og nyudplantede Kaal blev ødelagt (M.

Greve). Fra Sorøegnen skrives, at Bladene paa Kaalroer, der forlængst havde lukket Rækkerne, blev gennemhullet som et Sold (Geert Olsen). Ogsaa paa Ringstedegnen anrettedes betydelig Skade paa kraftigt udviklede Roer (C. M. Bundgaard). Stærke Angreb er ogsaa rapporteret fra Nyborg og Sydbyn (A. Jørgensen, Nygaard Olesen), hvor det særlig gik ud over Kaal. Paa Blangstedgaard vrimer det med Jordlopper (N. Dullum). Ved Rørbæk angreb Lopperne Kaalroer, hvis Blade saa ganske visne ud (H. Mose Hansen). Fra Askov skrives om voldsom Optræden af Jordlopper, der kom fra en Agerkaalsmark (H. Agergaard).

Bedejordloppen (*Chaetocnema concinna*). Fra Haslev skrives: »Ret stærkt Angreb, Roernes Blade var meget hullede« (B. Munch). Det er i Aar almindeligt at finde Huller i Bladene, som skyldes dette ellers ret upaaagtede Skadedyr.

Bladbiller (*Colaphus sophiae*). Larverne af denne sjældne Bille, der som omtalt i sidste Oversigt gjorde stor Skade paa Kaalroer ved Roskilde og Vig, har, som det nu oplyses, ogsaa ødelagt 5 Td. Land Sennep ved Lammefjorden. Konsulenten kom først, da Skaden var sket (H. Jensen). I Laboratoriet lykkedes det kun at klække et ringe Antal Biller, der lagde Æg i Begyndelsen af Juli. Der er altsaa to Generationer aarlig, men anden Generation bliver næppe talrig.

Skjoldbiller (*Cassida nebulosa*). Kort efter at Larveskaden var ebbet ud omkring Midten af Juli, viste de voksne Biller sig mange Steder i enormt Antal og anrettede stor Skade. Kun een Indberetning lyder paa »Angreb ikke set«. Af de øvrige 47 tales der i de 31 om ondartede og i 16 om svagere Angreb. Af de talrige, ofte meget fyldige Rapporter kan kun anføres nogle Eksempler. Fra Ringsted skrives saaledes: »Omkring Midten af Maaneden var Larveangrebet i det væsentlige ophørt, men en Ugestid senere begyndte der i mange Marker et ret stærkt Angreb af Biller, der i alle Tilfælde kom fra Siden af Marken, særlig hvor Roerne var Naboer til meldebefængte Ærter o. a. I et Tilfælde er ca. 5 Td. Land Frøroer (Udlæg af Fodersukkerroer) helt ødelagt (C. M. Bundgaard). Fra Odsherred: »Angrebene overordentlig stærke og meget almindelige. Billerne vandrer fra »melde«-fyldte Korn- og Rodfrugtmarker til Bederoerne« (Kr. Knudsen). Om Forholdene omkring Landsbyen Suldrup i Himmerland skrives: »Angrebet har været iagttaget i mange af de undersøgte Bedemarkers, særlig dem, der umiddelbart støder op til Vaarsædsmarker. Der blev sprøjtet med Blyarsenat (0,8 %) + Kalk, Gelatine og skummet Mælk. Virkningen var 30—50 % Dødelighed (R. Jensen). Fra Nordvesthimmerland: »Angrebet af dette Skadedyr er det staaende Samtaleemne mellem Egnens Landmænd. Billerne sætter ind med en forfærdende Voldsomhed. Roemarkers, som ellers staa kraftigt, kan i Løbet af 1—2 Dage blive fuldstændig afpillet. Det er nu udelukkende voksne Insekter, der huserer« (O. K. Toudal). Ved Frederikshavn, hvor Larveangrebet var uden Betydning, findes Billerne nu i kolossale Mængder (H. Frederiksen). Der foreligger Beretninger fra mange andre Egne af Jylland. Fra Vejen-Brørup skrives: »Efter Aadselbillernes Hærgen kommer der nu Skjoldbilleangreb praktisk talt overalt. Sprøjtning med Arsenik hjælper ikke nok. Jeg tilraader som mod Kaaltægerne Nedpløjning

af de angrebne Partier« (J. Dons Christensen). Fra Graasten: »Ganske usædvanlig ondartede Angreb« (M. Nissen). Fra Fyn foreligger der ingen Beretninger, men paa Lolland-Falster er Angrebene udbredte, og et svagere Angreb fandtes paa Bornholm (E. Nielsen). En Indberetning omtaler god Virkning af Pudring med Derris (J. Nyholm). Om Blyarsenat er Meningerne delte, men det fremhæves ofte, at Styrken maa forøges indtil 1 pCt., dersom der skal opnaas en rimelig Virkning. Fra Kolind skrives, at Sprøjtning med Nikotin i Styrken 1 % har virket (E. Staunskjær).

Snudebiller (*Cneorrhinus plagiatus*) angreb Beder og Kaalroer ved Ulfborg (K. Bank).

Spidsmus-Snudebiller (*Apion virens*). Fra Stevns (K. Iversen) indsendtes Rødkløver-Frøplanter, der visnede. Aarsagen var nævnte Snudebillelarve, der minerer i Stænglernes nederste Del. Angrebet er almindeligt, men vi har ikke hidtil konstateret alvorlig Skade.

Lucernegnaverens Larve (*Phytonomus variabilis*). Der indsendtes en Del Lucerneprøver, der var gnavet af denne Larve. Fra Lolland-Falster skrives, at den i et Par Tilfælde gjorde virkelig Skade. Endvidere var en Sneglebælgfrømark stærkt medtaget, idet de fleste af Blomsterne var borte (H. P. Borlund).

Kaalbladhevpsen (*Athalia spinarum*). Ved Faarevejle angribes Gul Sennep mange Steder. Dyrene bekæmpes med 40 %'s Blyarsenatpudder (H. Jensen). Samme Afgrøde blev angrebet ved Reerslev. Kaalroer blev angrebet ved Ulfborg (K. Bank). Fra Grenaa skrives: »Ved Maanedens Begyndelse blev enkelte sent saaede Kaalroemarken helt raseret, snart begyndte ogsaa Angreb paa Gul Sennep, og disse blev saa udbredt, at saa godt som alle Egnens Marker har lidt mere eller mindre. Pudring med Derris er gennemført med godt Resultat. Da Derris tidligt slap op, anvendtes Sprøjtning med Blyarsenat (1 %) med ret tilfredsstillende Resultat. Hvor Radrensning var mulig, har dette ogsaa været effektivt« (J. Larsen-Ledet).

Halmhevps (*Cephus pygmaeus*). Fra Roskilde skrives, at der er Angreb i næsten alle Hvede- og en Del af Bygmarkerne. 10 % eller mere af Planterne kan være angrebet (K. M. Nielsen). Fra Kalundborg-Gørlev: »Larverne kan findes i enhver Byg- og Hvedemark. Det ser ud til, at Larverne er længere fremme i Hveden end i Byg. Omkring d. 20. Juli var de overalt i Hveden vandret ned til Roden og havde dannet Kokon, medens de i Byg kan træffes længere oppe i de sidste Dage af Maanedens« (H. Christiansen). Paa Ringstedegnen er der iagttaget flere stærke Angreb. I enkelte Tilfælde var op til $\frac{1}{3}$ af Straaene knækket (C. M. Bundgaard). Paa Lolland-Falster er der konstateret Angreb i praktisk talt alle Bygmarker og i mange Hvedemarken (H. H. Holme Hansen, H. P. Borlund, Barner Jakobsen). Ved Aarslev er fundet Angreb i Hvede (A. Larsen) og ved Grenaa i Rug (J. Larsen-Ledet).

Kaalmøl (*Plutella cruciferarum*). I Maanedens sidste Del har Møllene mange Steder sværmet stærkt i Kaalroemarkerne, men endnu foreligger der kun Beretning om faa stærke Angreb. Fra Nordthy skrives, at der er set et kraftigt Angreb (O. Straarup), og paa Stevns er der fundet ret stærke Angreb, hvis Skadevirkning dog ikke er af større Betydning (J. Johansen).

Skærmpplantemøl (*Depressaria*-Arter). Ved Skelskør er der meget stærke Angreb i Gulerødder og Pastinak. Sprøjtning med Cryocid-Opblemning (3—4 %) har, hvor den er blevet gennemført grundigt, dræbt næsten alle Larverne. Der anvendes godt 1500 Liter Vædske pr. ha (H. Wraae-Jensen). Ret stærke Angreb i Gulerodsfrø findes ogsaa paa Stevns (K. Iversen), samt ved Martofte paa Fyn. Sprøjtning med Cryocid i Styrken 2 % dræbte her ca. 50 % af Larverne (H. Mose Hansen).

Blommevikleren (*Laspeyresia funebrana*). Angreb er ofte stærke paa Blommer og Mirabeller, men det fortjener stor Opmærksomhed, at der i Aar har været mange og ofte ret stærke Angreb paa Kirsebær (særlig de søde). Selvom det er bekendt, at Larven kan angribe Kirsebær, har vi aldrig regnet med Angrebet her i Landet, hvor Kirsebær anses for at være en Frugt, der er fri for »Orm«. Nu da Kirsebærfluens Larve er fundet mange Steder, og Viklerlarven viser sig at være almindelig, stiller Sagen sig helt anderledes, og der rejser sig nye Bekæmpelsesproblemer.

Maalerlarver (*Biston zonarius*). Ved Skærbæk (A. Buchreitz), Toftlund (M. Hansen), samt ved Halvrømmen optraadte disse Larver i stort Tal og angreb Græs.

Knoporme (*Agrotis* sp.). Medens Angrebene var meget stærke i Juni, er der kun fundet faa Angreb af Betydning i Juli. Fra Viborg, hvor der i Juni var meget stærke Angreb, skrives, at disse ophørte omkring d. 1. Juli (A. P. Aidt), hvilket tyder paa, at Angrebene skyldtes overvintrede Larver, hvis Forpupning var blevet forsinket af det kolde Foraarsvejr. Den ny Larvegeneration synes altsaa ikke at have gjort sig særlig bemærket endnu.

Kartoffelboreren (*Hydroecia micacea*). I Kartoffler er Angreb fundet ved Aalborg (J. Chr. Andersen-Lyngvad), hvor de forekom i flere Marker i Nærheden af Granskov og Læbælter. Endvidere er Angreb set i en Have i Aabyhøj (N. Gram) og paa Østlolland (H. P. Borlund). Forholdsvis stærke Angreb i Beder rapporteres fra Sydthy (V. Hougaard). Ved Vanløse fandtes talrige Larver i Grøn- og Hvidkaal.

Uglelarver (*Trachea atriplicis*). Disse Larver, der kendes paa to gule Skraapletter paa sidste Led, lever normalt af Pileurt, Melder m. m. En Del Steder har de optraadt meget talrigt, uden dog at gøre paaviselig Skade, men i en Have ved Nykøbing Sj. har de afribbet Bladene paa Havesyre og Rabarber (Kr. Knudsen).

Kaalorme (*Pieris brassicae*) har sværmet livligt, og Larverne begynder at gøre sig bemærket. Fra Martofte skrives, at Larverne sidst i Juli afribbede en Sennepsmark for Skulper. Der fandtes god Virkning ved Sprøjtning med Blyarsenat (H. Mose Hansen). Spredte Angreb er ogsaa bemærket ved Aulum (S. Nørlund Christensen) og Kolind (E. Staunskjær).

Krusesygegalmyg (*Contarinia nasturtii*). I Kaalroemarkerne er Krusesygen meget udbredt, men de fleste Indberetninger karakteriserer den endnu som godartet. Lokalt er Bakteriosen dog begyndt at optræde kraftigt. Fra Frederikshavn skrives saaledes: »Angrebene synes at blive meget almindelige og meget ondartede. Angreb findes i alle Kaalroemark. I en Mængde Marker findes begyndende Halsforraadnelse. Jeg

har aldrig set dette saa tidligt som i Aar« (H. Frederiksen). Fra Aalborg: »Har i de sidste Dage faaet et stort Omfang og efterfølges af en ond-artet Bakteriose, som ved Lugten kendetegnes paa lang Afstand« (J. Chr. Andersen-Lyngvad). Fra Grenaa: »I Maanedens sidste Uge er konstateret adskillige alvorlige Skader, idet Regnen har fremkaldt en kraftig Bakteriose i de angrebne Planter. Angrebet er udbredt til næsten alle Egnens Kaalroemarker, synes stærkt tiltagende og kan allerede paa Afstand lugtes« (J. Larsen-Ledet). Flerhalsede Roer er fundet ved Aulum (S. Nørlund Christensen) og Stilling (P. Pedersen).

Hvedemyg (*Contarinia tritici* og *Sitodiplosis mosellana*). Fra Abed skrives, at Angreb er almindelige i Hveden, navnlig i de tidligt skridende Sorter. Angrebet maa betegnes som middelstærkt. I særlig tidlige Byg-sorter er der Angreb af Myggelarver i betydeligt Omfang (H. A. B. Vestergaard).

Den Hessiske Flue (*Mayetiola destructor*). Angreb fandtes i Rug fra Ejstrupholm (P. Trosborg) og i Rugstraa paa Borris og ved Flejsborg. Ved Ejstrupholm, hvor det var Vaarrug, der var stærkest angrebet, kunde indtil 30 % af Straaene være knækket.

Bygflue (*Chlorops taeniopus*). I en Mark ved Hundborg (Nordthy) saaet sidst i April, men stærkt angrebet af Smælderlarver i For-aaret, fandtes et stærkt Angreb af Bygfluens Larve (O. Straarup).

Sellerifluens Larve (*Acidia heraclei*). Ret stærke Angreb er rapporteret fra Københavns Omegn (L. Nielsen, A. Rasmussen), Flakkebjerg (Agnes Værløse) og Sakskøbing (G. Jensen).

Kirsebærfluens Larve (*Rhagoletis cerasi*). Dette i Udlandet saa frygtede Skadedyr, der kun een Gang tidligere er set her i Landet (1918), har nu vist sig at forekomme en Del Steder. Angrebne Sødki-sebær er blevet indsendt fra Haver i Søllerød og Nærum, Vedbæk, Frederiksborg-egnen og Bornholm. Vi har fra andre Egne modtaget Meddelelser om Forekomst af Dyret, men vi maa her tage Forbehold, da Forveksling med Blommeviklerens Larve (s. d.) ofte foreligger. Angrebene var ofte ganske ødelæggende, og da det flere Gange oplystes, at man havde kendt Skadedyret i flere Aar, er det ret uforstaaeligt, at vi ikke tidligere har hørt derom. Angrebet, der næsten udelukkende forekom paa Spiseki-sebær, er nu overstaaet, og Larverne gaaet i Jorden.

Bedefluens Larve (*Pegomyia hyoscyami*). Angrebene, der var alvorlige i Juni, fortsattes nogle Steder i Begyndelsen af Juli, men i Almindelighed synes Faren nu at være overstaaet, og Roerne at have klaret sig bedre end ventet. Fra Grenaa skrives dog, at der er bemærket tiltagende Angreb i den sidste Uge af Juli. I et Tilfælde havde Marken faaet et helt rødbrunt Skær (J. Larsen-Ledet).

Frugttræspindemider (*Paratetranychus pilosus*). »Rødt Spind« paa Frugttræerne har hidtil været uden videre Betydning. Der foreligger kun enkelte Beretninger om stærke Angreb.

PROSPER BOVIEN.
